

La pecadora mutant

Qui és aquesta dona nua i per què no ens deixa en pau d'una vegada?", figura a la contracoberta d'*I hate Madonna* ('Odie Madonna'), llibre que fa poc acaba d'aparèixer als Estats Units per esbudellar en públic les interioritats de la dona més important en la història musical dels anys 80 i 90. El llibre pretén mostrar als seus nombrosos fans que Madonna Louise Verónica Ciccone és una persona dominant i espantosa que no té res a veure amb la imatge de dona plena de *glamour*, sencera i autèntica que presenta en públic. Poc abans, la megaestrella havia escandalitzat els milions d'espectadors del programa de la televisió nord-americana *David Letterman Show* quan va pronunciar en una entrevista tretze renecs en menys de trenta minuts. Encara més: al mateix programa va insinuar que mantenia un romanç amb l'actriu Sandra Bernhard, qui més tard va fer una versió del tema *Erotica* de Madonna, burlant-se de la cantant i canviant-li el títol pel de *Neurotica*. El motiu: els poderosos rumors que Madonna mantenia relacions sexuals amb Ingrid Casares, nòvia oficial de Sandra Bernhard.

La premsa americana també s'ha fet ressò d'algunes especulacions al voltant de la personalitat de la diva que afecten directament Maverick, segell discogràfic de la seua propietat. Per exemple, diuen que el fixatge per a Maverick de l'excel·lent baixista M'shell Ndegé Ocello va estar motivat per les ànsies de seduir-la de Madonna. Courtney Love, la viuda *hard-core* de Kurt Cobain (antic líder de Nirvana), va rebutjar l'oferta de Madonna de treballar per a Maverick amb el seu grup perquè, segons Love, "era l'oferta que l'aranya fa a la mosca per a després menjar-se-la". Fins i tot el gran triomf en vendes que el grup de *trash metal* Candlebox ha donat a la seua empresa no ha estat interpretat com a producte de bon olfacte musical, sinó de la casualitat i de l'entestament de Madonna per contar entre les files de Maverick amb una banda *grunge*. Madonna, la gran *super-star* que ha anat simbolitzant aquell somni americà que promet que qualsevol persona pot arribar al cim si té l'ambició i la intel·ligència necessàries, paga car el preu de creure massa en si mateixa, de pensar que seria entesa, aplaudida i admirada de reüll fera el que fera.

El càstig de 'Sex'. El nou àlbum de Madonna, *Bedtime stories*, és un treball pop. Una obra singular que, a jutjar pel single *Secrets*, deixa de costat els gemecs *trance* de les discoteques en favor d'aportacions més

Madonna torna. Fascinant i ordinària, admirada i odiada, la diva no rebutja la imatge de transgressora luxuriosa que va potenciar amb 'Erotica', el seu passat LP, tot i que ha decidit suavitzar les formes. Amb 'Bedtime stories', el seu últim àlbum, l'estrella, es torna a disfressar per a ser carn d'objectius electrònics i polèmica social.

intimistes. No importa. La icona que es recorda de Madonna és la que *Sex*, el temerari llibre de fotografies de Steven Meisel on la cantant plasmava cadascuna de les seues fantasies sexuals, i *Erotica*, l'anterior doble LP de la cantant que es construïa sobre els *dub*, balls i xiuxiuejos lascius d'ambigües composicions *disco*, van llançar a l'infinit. Les conseqüències del caprici de Madonna de fer dos complexos treballs al voltant d'una de les seues obsessions, el sexe, van ser cruels i interpretades amb desconfiança pels mitjans de comunicació mundials. Mentre uns deien que Madonna anava a la recerca d'un nou públic (el col·lectiu gai, i en especial la part més vinculada als corrents estètics avantguardistes), d'altres insinuaven que l'artista era tan arrogant que podia fer comercials els seus propis fantasmes, i embotir-los al món sencer. Madonna, que sempre havia aconseguit que els seus desitjos i quimeres establien un precedent i es convertiren en moda, va veure com arribava el naufragi. *Sex* no va ser un èxit de vendes i *Erotica*, segurament el seu millor disc, encara que també el més tècnicament distant, va ser rebut amb fredor, i es va convertir en un relatiu fracàs comercial. El que molts interpretaren com una immensa operació de màrqueting no va resultar rendible. I la premsa va compondre la imatge de Madonna com una empresària esgavellada i tirànica, obsessionada per controlar la piràmide d'interessos que es bellugava al seu voltant.

Les primeres ferides es van fer patents en el recel periodístic que va afectar *The Girlie Show*, la gira promocional d'*Erotica* on Christopher Ciccone, el *germaníssim*, construïa per a Madonna un espectacle ple de virtuosisme, homenatges al cabaret clàssic, reflexions escèniques sobre els musicals de Broadway i orgies fingides al calor dels làser i sota esferes argentades estil *Saturday Night Fever*. El resultat fou una gira impecable, arriscada i grandiosa, comparable només en la seua arquitectura al *Love-sexy tour* amb què Prince va deixar bocabadat tothom fa uns anys. De tot el paquet *Erotica*, el *Girlie show* va ser l'únic element que va resultar econòmicament satisfactori (els quatre dies en què es va muntar al londinenc estadi Wembley Arena, les entrades es van vendre amb setmanes d'antelació). I el primer avís que Madonna no es trobava còmoda sota una allau d'escàndols que probablement podrien ben bé aconseguir l'efecte contrari al previst (és a dir, la sobredosi acostuma a desembocar en la immunitat promocional i que el públic receptor se

sature), va venir amb l'exclusió d'Itàlia i l'estat espanyol en l'itinerari de *The Girlie Show* per a evitar tenir problemes amb l'església. De fet, l'espectacle era menys obscè que el *Blonde Ambicion tour*, gira del disc *Like a prayer* que va aconseguir que el Vaticà recomanara als seus creients que deixaren de comprar qualsevol producció de Madonna.

Però *Sex* i *Erotica* eren només conseqüència d'un camí (el de mostrar les seues interioritats dins d'embolcalls més o menys sofisticats) que la diva havia començat ja abans, amb el tema *Justify my love*, i el seu vídeo-clip realitzat per Mondino. El clip, el terreny on Madonna regna per excel·lència, mostrava la cantant en una fantasia lúbrica entre homes i dones d'aspecte androgin mentre Tony Ward, model ocasional d'Armand Basi i el seu nòvio d'aleshores, observava excitat. El vídeo fou prohibit en l'MTV americana i significava la decantació definitiva de la cantant per l'exquisedesa visual i la modernitat *dance*. El seu acostament a les contribucions tèxtils del dissenyador Jean Paul Gaultier (qui ha demanat en matrimoni unes quantes vegades Madonna, i a qui es refereix com "la vertadera dona-masclé de final de segle"), allunyaren la cantant d'allò que havia representat fins aleshores ("la fantasia dels pobres", ha repetit l'artista alguna vegada, referint-se als vestits urbanament xarons combinats per ella mateixa que lluïa als seus inicis, i a la música disco ultracomercial que creava als primers anys 80). Madonna es va convertir en un referent incòmodament delicat per a un públic massificat. Aquesta evidència la va empenyar endavant en el convenciment que els joves que sovintegen els clubs nocturns avançats substituirien els antics fans que havien desertat de les seues devotes files, i que *Sex* i *Erotica* serien un pas comercial important. Tot i que un bon nombre de consumidors musicals cosmopolites van incorporar Madonna a la seua galeria de fetitxes, l'estratègia no va cobrir les expectatives, i va aconseguir que les mares que regalaven fins aleshores discos de Madonna a les seues filles adolescents, acabaren veient-la com una milionària perversa amb ín-

fules de dominar cada secció de les indústries audiovisuals.

Nova disfressa. Avui Madonna es troba en un moment incert. Segons ha declarat als periodistes, no es penedeix de res. De cap provocació, de cap evolució. "He pecat i he estat castigada", diu, referint-se al menyspreu amb què molts mitjans l'han tractat. El risc actual que ha d'afrontar és aconseguir que el món se la torne a creure. Per exemple, les seues reconegudes aventures sentimentals amb dones han estat interpretades com una recerca de la consolidació comercial dins de l'espectre de compradors de música conformat per gais, bisexuals i lesbianes. Tot i que Madonna ha potenciat darrementament la seua simpatia pública pels homosexuals, des dels seus inicis ha estat molt vinculada a ells (el seu germà Christopher, autèntic artífex del mite Madonna, és gai), com va demostrar quan rodava per les discoteques *homo* de Detroit, abans de saltar a Nova York i voltar per les cabines d'Area, Danooteria, Roxy, Limelight i els altres temples elèctrics dels 80. Abans de volar cap a París com a acompanyant del *show* de Patrick Hernández i declarar que allò era "com tocar el cel", per a adonar-se després que el cel només es toca a Nova York. I abans també de conèixer John Jellybean Benítez, gran

Madonna ha reinventat constantment la seua imatge des dels seus inicis fins al present. A mesura que ha anat tenint més poder i diners, la diva ha presentat una progressiva i estudiada sofisticació.

discjockey al qual va convertir en el seu amant. Jellybean va fer que la bola d'èxits començara a rodar amb els temes *Holiday* i *Evrybody*, vertaders salms congregacionistes a les discoteques de tot arreu.

Fortament compromesa amb la lluita contra la sida, Madonna es confessa en les seues últimes aparicions com una dona que cerca la tranquil·litat i la pau íntima en una relació heterosexual serena ("no deixaré de dir que he estat al llit amb dones, però estimo els homes", ha reconegut) i que no es preocupa massa per anar constantment en boca de tothom. Com altres estrelles amb fama de solitàries i enyoradises, conserva un rerefons enigmàtic que fa preguntar-se què hi ha darrere de la colossal falla que l'envolta. Què es cou més enllà de l'arrogància i la vulgaritat que demostrava a *In the bed with Madonna*, documental que la mostrava desitjant físicament Antonio Banderas o fent una fel·lació a una ampolla d'aigua amb gas. L'ambició desmesurada que ha marcat la seua carrera ("ella és la causa que perdera la meua virginitat", ha insistit) l'ha portat a considerar el cinema com una assignatura pendent que ara intenta aprovar amb *Dangerous game*, pel·lícula que ha coprotagonitzat amb Harvey Keitel a les ordres de l'*outsider* Abel Ferrara.

Els constants fracassos sentimentals han ajudat a donar forma a la seua fama de dona difícil que valora el seu *ego* per damunt de tot. Derrotes, escàndols, encerts, han convertit Madonna, al costat de Michael Jackson, en l'astre més refulgent de la constel·lació sònica. Paradoxalment, i segons assegura Janet Jackson, germana de Michael, no hi ha dues persones més diferents. On Madonna controla fins l'últim detall, Jackson s'amaga i deixa tot en mans d'un equip cada vegada més nombrós. Mentre que la primera fa un teatre mercantil dels seus somnis sexuals, Michael Jackson (i especialment des de les acusacions de practicar sexe amb menors que tant el van erosionar fa alguns mesos) sembla viure'ls com una tortura. Madonna Ciccone ha aconseguit convertir-se en un mite inabastable, cosa difícil en uns temps com els actuals, on tot sembla tan proper que es puga mossegar. Per això ha sublimat els seus defectes convertint-los en punts a favor. La seua famosa grolleria li serveix com a lligam amb les seues arrels humils, un fil umbilical per a no desconnectar del tot amb aquelles primeres tones de seguidors que es penjaven creus com feia la seua deessa de plàstic. Amb 36 anys, uns quants avortaments, i molt d'escepticisme al seu voltant, Madonna deixa el cuir i ofereix la mà, tornant a reinventar-se a si mateixa. Carnal però inassolible, entre el xampany i l'escopinada, Madonna és probablement el mite que ens mereixem.

Joan Oleaque
(amb informacions de Vicent Gallart)